Kinh Ambaṭṭha (A-ma-trú) (Ambaṭṭha Sutta)

Kinh Trường Bộ (VNC PHVN, 2020)

3. KINH AMBATTHA (A-MA-TRÚ) (Ambatfha Sutto)1

Tụng phẩm I 254. Như vầy tôi nghe. Một thời, Thế Tôn đang du hành tại nước Kosala (Câu-tát-la) cùng với đại chúng Tỷ-kheo khoảng năm trăm vvà đến tại một làng Bà-la-môn ở Kosala tên là Icchānañkala. Tại dây, Thế Tôn ở tại Icchānañkala, trong khu rừng tên là Icchānañkala. 255. Lúc bấy giờ, Bà-la-môn Pokkharasāti ở tại Ukkatthā, một chỗ dân cư đông đúc. cây cỏ. ao nước, ngũ cốc phong phú, vốn là đất đai của vua, được Vua Pasenadi (Ba-tư-nặc) của nước Kosala cap cho đe hưởng một phần lợi tức. Bà-la-môn Pokkharasāti2 nghe đồn Sa-mon Gotama là Thích tử, xuất gia từ dòng họ Sākya (Thich-ca), nay đang du hành tại nước Kosala cùng với đại chúng Tỷ-kheo khoảng năm trăm vị, đã đên Icchānañkala, ở tại Icchānañkala, trong khu rừng tên là Icchānañkala. Những tiêng đồn tốt đẹp sau đây được truyen đi về Sa-mon Gotama: "Ngài là bậc Thế Tôn, A-la-hán, Chánh Đẳng Giác, Minh Hạnh Túc, Thiện Thể Thế Gian Giải, Vô Thượng Si, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhơn Sư, Phật, Thế Tôn. Với thắng trí, Ngài đã tự chứng ngộ thê giới này với Thiên giới, Ma giới, Phạm thiên giới, với các chúng Sa- môn, Bà-la-môn, chư thiên và loài người, sau đó tuyên thuyết cho mọi loài được biết. Ngài thuyết pháp sơ thiện, trung thiện, hậu thiện, văn nghĩa đầy đủ, trình bày Phạm hạnh hoàn toàn đầy đủ, thanh tịnh. Nêu được yết kiến một vị A-la- hán như vậy thì rất quy.” 256. Lúc bấy giờ, thanh niên Ambattha (A-ma-trú) là đệ tử của Bà-la-môn Pokkharasāti, một vị đọc tụng Thánh điển, chấp trì chú thuật; thông hiểu ba tập Vệ-đà với danh nghĩa, lễ nghi, ngữ nguyên, chú giải, và lịch sử truyền thống là thứ năm; thông hiểu ngữ pháp và văn phạm; biệt tài vê Thuận the luận (lự nhiên học) và tướng của vị Đại nhân. Vị này độc đáo về ba minh và được công nhận như vậy khiến các thân giáo sư phải nói: "Biều gì ta biết, ngươi cũng biết; điều gì ngươi biết, ta cũng biềk”

1 Xem D. L 47,111,127,150,159,161,178, 204, 211,224,235; M. L 237, 339, 353,400; II. 29,157,164, 175,214, 220, 256, 271, 339, 353, 400, 513; III. l, 29, 157; s. I. 331; II. 284; IV. 103, 110, 177;^.!. 113; II. 16, 39, 153, 205; 111/93, Í61, 223; v. 201, 347; Vin. L 199. Kinh tương đương trong bộ Trương A-ham kinh\ū A-ma-trủ kinh (roi. 0001.20. 0082a06); Phật khai giải Phạm chỉ A-bạt kỉnh (roi. 0020. 0259c04). 2 Tên đầy đủ là Pokkharasādi Opamañño Subhagavaniko. Xem M. II. 200.

62 KINH TRƯỜNG BÔ

257. LÚC bấy giờ, Bà-la-môn Pokkharasāti nói với thanh niên Ambattha: “Này Ambattha thân yêu, Sa-môn Gotama là Thích tử, xuất gia từ dòng họ Thích-ca, nay đang du hành tại nước Kosala cùng với đại chủng Tỷ-kheo khoảng năm trăm vj, đã đến Icchānañkala, trú tại rừng Icchānañkala. Những tiêng đôn tót đẹp sau đây được truyền đi vê Sa-môn Gotama: 'Ngài là bậc Thê Tôn, A-la-hán, Chánh Đẳng Giác, Minh Hạnh Túc, Thiện The, Thế Gian Giải, Vô Thượng Sĩ, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhơn Su, Phật, Thế Tôn. Ngài đã chứng ngộ thể giới này với Thiên giới, Ma giới, Phạm thiên giới,

với các chúng Sa-môn, Bà-la-môn5 chư thiên và loài người, tự chứng ngộ roi hiển thị cho mọi loài được biết. Ngài thuyết pháp sơ thiện, trung thiện, hậu thiện, văn nghĩa đầy đủ, trình bày Phạm hạnh hoàn toàn đầy đủ, thanh tịnh. Nếu được yết kiến một vị A-la-hán như vậy thì rất quý? Này Ambattha thân yêu, hãy đi đen gặp Sa-môn Gotama và tìm hiểu lời đồn về Tôn giả Gotama là như vậy hay không phải như vậy. Nhờ vậy, chúng ta sẽ được biết về Tôn giả Gotama." 258. Làm thế nào con được biết về Tôn giả Gotama, được biết lời đồn về Tôn giả Gotama như vậy là đúng hay không, có phải Tôn giả Gotama là như vậy hay không phải như vậy? Ambattha thân yêu, theo truyên thông của chúng ta vê ba mươi hai tướng của vị Đại nhân, những ai có ba mươi hai tướng ấy sẽ chọn một trong hai con đường, không có đường nào khác. Nếu là tại gia, sẽ thành vi Chuyển Luân Thánh Vương chinh phục mọi quốc độ, đầy đủ bảy món báu. Bảy món báu này là xe báu, voi báu, ngựa báu, ma-ni báu, ngọc nữ báu, cư sĩ báu và thứ bảy là tướng quân báu. Và vị này có hơn một ngàn con trai là những vị anh hùng, oai phong lâm liệt, chiên thăng ngoại quân. Vị này sông, thông lãnh quả đát cùng tận cho đến đại dương và tri vì với Chánh pháp, không dùng gậy, không dùng dao. Nếu vị này xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình, vị này sẽ thành bậc A-la-hán Chánh Đăng Giác, quét sạch mê lâm ở đời. Này Ambattha thân yêu, ta đã cho con chú thuật, con đã nhận những chú thuật ấy. 259. Thưa vâng. Thanh niên Ambattha vâng theo lời của Bà-la-môn Pokkharasāti, từ chỗ ngồi đứng dậy, đảnh lễ Bà-la-môn Pokkharasāti, hướng thân về phía hữu, cưỡi xe ngựa cái và cùng một so đông thanh niên khác đi đen khu rừng Icchānañkala. Đi xe đến chỗ không còn đi được xe, Ambattha liền xuống xe đi bộ và đến tại tinh xá. Lúc bấy giờ, một số đông Tỷ-kheo đang đi kinh hành ngoài trời. Thanh niên Ambattha liên đên các Tỷ-kheo ây và hỏi: —Các Hiền giả, nay Tôn giả Gotama ở tại chỗ nào? Chúng tôi đến đây để yết kiến Tôn giả Gotama. 260. Các Tỷ-kheo liền nghĩ: "Thanh niên Ambattha này thuộc một gia đình có danh tiếng, là đệ tử của Bà-la-môn Pokkharasāti, một vị cũng có danh tiếng.

3. KINH AMBATTHA 63

Một cuộc đối thoại như vậy giữa Thế Tôn và con một quý tộc như kia, không có khó khăn gi." Những Tỷ-kheo ấy nói với thanh niên Ambattha: -Này Ambattha, tinh xá đóng cửa kia là chỗ ở của Ngài, hãy đến đó một cách yên lặng, không vượt qua hành lang, đằng hắng và gõ vào thanh cửa, Thế Tôn sẽ mở cửa cho ông. k k 261. Thanh niên Ambattha liên đi đên tinh xá đóng cửa áy một cách yên lặng, không vượt quá hành lang, đằng hang và gõ vào thanh cửa. Thế Tôn mở cửa và thanh niên Ambattha bước vào. Các thanh niên khác cũng bước theo, nói những lời chào đón hỏi thăm xã giao với The Tôn và ngồi xuống một bên; còn thanh niên Ambattha thời đi qua đi lại, thốt ra những lời hỏi thăm nhát gừng trong khi Thế Tôn đang ngồi; hay đứng lại, thốt ra những lời hỏi thăm nhát gừng trong khi Thế Tôn đang ngồi. 262. Lúc bấy giờ, Thế Tôn nói với thanh niên Ambattha: Có phải đối với các bậc Bà-la-môn Trưởng lão, đứng tuổi, các bậc Giáo sư và Tổ sư, ngươi cũng nói chuyện như vậy, như ngươi đã đi qua đi lại thốt ra những lời hỏi thăm nhát gừng trong khi Ta đang ngồi, hay đứng lại thốt ra những lời hỏi thăm nhát gừng trong khi Ta đang ngồi? 263. Không phải vậy, này Gotama. Phải đi mà nói chuyện với một vị Bà- la-môn, này Gotama, nếu vị ấy đang đi.

Phải đứng mà nói chuyện với một vị Bà-la-môn, này Gotama, nếu vị ấy đang đứng. Phải ngồi mà nói chuyện với một vi Bà-la-môn, này Gotama, nếu vị ấy đang ngồi. Phải nằm mà nói chuyện với một vị Bà-la-môn, này Gotama, nếu vị ấy đang nằm. Chỉ với những vị Sa-môn trọc đâu, hèn hạ, đen đủi, sanh từ nơi chân của bà con ta3 thì ta mới nói chuyện như vậy, như với ngươi, Gotama. Này Ambattha, hình như ngươi đến đây với một ý định gì? Ngươi hãy khéo tác ý đến mục đích đã đưa ngươi đến đây. Thanh niên Ambattha này thật vô giáo dục, dầu nó tự cho là có giáo dục. Như vậy là vô giáo dục, có gì khác nữa! 264. Thanh niên Ambattha bị Thế Tôn gọi là vo giáo dục như vậy, liền phẫn nộ? tức tối, muốn nhục mạ Thế Ton, phỉ báng Thế Tôn, công kích Thế Tôn, và nghĩ: "Sa-m6n Gotama có ác ý đối với ta", liền nói với Thế Tôn: Này Gotama, thô bạo là dòng họ Thích-ca; này Gotama, ác độc là dòng họ Thích-ca; này Gotama, khinh suất là dòng họ Thích-ca; này Gotama, hung dữ là dòng họ Thích-ca. Là đê tiện, thuộc thành phần đê tiện, dòng họ Thích-ca không kính nhường Bà-la-môn5 không lễ bái Bà-la-môn, không cúng dường Bà-la-môn, không tôn trọng Bà-la-môn. Này Gotama, như vậy thật không phải lẽ, thật không đúng cách khi dòng họ Thích-ca này, những hạng đê tiện,

3 Bandhupādāpaccā. Ngài Buddhaghosạ cho rằng, vì học thuyết của Bà-la-môn quan niệm giai cấp Suddā sinh nơi gót chân Phạm thiên nên co thể ở đây dung ý nghĩa này. Mặc dù đức Phật và phần lớn chư Tăng sinh trong giai cấp cao, cũng có những vi Tăng xuat thân từ giai cấp thấp đều được gia nhập Tăng đoàn, và Ambattha đã đưa ra những định kiên về giai cấp khi Ambattha gọi những Sa-môn là "những người đen dỉti". Xem D. I. 103; MA. 334; s. IV. 117.

thuộc thành phần đê tiện lại không kính nhường Bà-la-môn, không cung kính Bà-la-môn, không lễ bái Bà-la-môn, không cúng dường Bà-la-môn, không tôn trọng Bà-la-môn. Như vậy, thanh niên Ambattha lần đầu tiên đã buộc tội dòng họ Thích-ca là đê tiện. 265. Này Ambattha, dòng họ Thích-ca đã làm gì phật lòng ngươi? -Này Gotama, một thời ta đi đến Kapilavatthu (Ca-tỳ-la-vệ) có việc phải làm cho thầy ta là Bà-la-môn Pokkharasāti, và đến tại hội trường công4 của dòng họ Thích-ca. Lúc bấy ẹiờ, một số đông dòng họ Thích-ca và thanh niên Thích-ca đang ngồi trên ghê cao tại hội trường. Chúng cười với nhau, dùng ngón tay thọc cù nôn với nhau, ta nghĩ chác chăn ta là mục tiêu cho chúng đùa giỡn với nhau, lại không ai mời ta ngôi. Này Gotama, như vậy thật không phải lẽ, thật không đúng cách khi chúng Thích-ca này là những hạng đê tiện, thuộc thành phần đê tiện lại không kính nhường Bà-la-môn? không cung kính Bà-la- môn9 không lễ bái Bà-la-môn, không cúng dường Bà-la-môn, không tôn trọng Bà-la-môn. Như vậy thanh niên Ambattha lần thứ hai đã buộc tội dòng họ Thích-ca là đê tiện. 266. — Này Ambattha, cũng như con chim cáy, con chim cáy con có thể tự hát thỏa thích trong tổ của nó. Này Ambattha, Kapilavatthu thuộc dòng họ Thích-ca. Thật không xứng để cho Ambattha phải phật lòng vì một vấn đề nhỏ mọn này. -Này Gotama, có bốn giai cấp: Sát-đế-ly, Bà-la-môn, Phệ-xá và Thủ-đà-la. Này Gotama, trong bốn giai cấp này, ba giai cấp Sát-đế-ly, Phệ-xá và Thủ-đà- la là để hầu hạ

hạng Bà-la-môn. Này Gotama, như vậy thật không phải lẽ, thật không đúng cách khi chúng Thích-ca này là những hạng đê tiện, thuộc thành phần đê tiện lại không kính nhường Bà-la-môn, không cung kính Bà-la-môn5 không lễ bái Bà-la-môn, không tôn trọng Bà-la-môn. Như vậy, thanh niên Ambattha lần thứ ba đã buộc tội dòng họ Thích-ca là đê tiện. 267. Lúc bấy giờ, Thế Tôn nghĩ: "Thanh niên Ambattha này đã phỉ báng dòng họ Thích-ca đê tiện một cách quá đáng. Nay Ta phải hỏi dòng họ của Ĩ16." Rồi Thế Tôn hỏi thanh niên Ambattha: —Dòng họ ngươi là gì? -Này Gotama, dòng họ ta là Kanhāyana. -Này Ambattha, nêu theo phụ mâu hệ của ngươi vê quá khứ, thời dòng họ

4 Santhãgãra. Đây là gian phòng lớn làm nơi hội họp của một gia tộc và các gia chủ ở phía Bắc Kosala. Nó không co nghĩa la ngoi nha nghỉ của vua chúa như ở Rājagaha được nhắc trong D. L 1-2. Cũng vậy, dòng tộc Sãkya có gian nhà để hội họp tại Kapilavatthu (M. L 353-54; J. IV. 147), dòng tộc Sãkya ở Kātumāya cũng có một nhà lớn (M. L 457). Dòng tộc Mallā ở Kusinārā (M. L 228), dòng tộc Licchavī ở Vesālī (Vin. L 233) đêu có nhà hội họp cộng đông còn gọi là Santhãgãra.

3.KINHAMBATTHA 65

Thích-ca là thầy của dòng họ ngươi, và dòng họ ngươi, là con của một nữ tỳ của dòng họ Thích-ca. Này thanh niên Ambattha, Tổ tiên của Thích-ca là Vua Okkâka. Thuở xua, này Ambattha, Vua Okkāka muốn trao vương vị cho hoàng tử con bà hoàng hậu chính mà vua thương yêu, bèn đuôi ra khỏi nước những người con đầu của mình là Okkãmukha, Karakandu, Hatthinika, Sĩnipura. Bị tẩn xuất khỏi nước. những hoàng tử này đến sống tại một khu rừng lớn các cây sôi (têch) bên một hô nước, trên sườn Hy-mã-lạp sơn. Vì sợ huyêt thông của mình bi lẫn lộn với huyết thống khác, các vị hoàng tử này ăn năm với những người chị của mình. Này Ambattha, một hôm5 Vua Okkâka nói với những vị đại thần tùy tùng: "Này các khanh, các hoàng tử hiện nay ở(fâu?" "Tâu Đại vương, có một khu rừng lớn các cây sôi bên một hô nước trên sườn Hy-mã-lạp sơn, nay các hoàng tử ở tại chỗ ấy. Các hoàng tử vì sợ huyết thống của mình lẫn lộn huyết thống khác nên ăn nằm với những người chị của minh.” Này Ambattha, Vua Okkāka liền cảm hứng thốt lời tụng hân hoan: "Các hoàng tử thật là những Sãkya (cứng như lõi cây sồi), các hoàng tử thật là những Sâkya xuất chiỉng." NayAmbattha, từ đó trở di, các hoàng tử được gọi là Sâkya và Vua Okkãka là Vua tổ của dòng họ Thích-ca. Này Ambattha, vua ấy có một nữ tỳ tên là Disā. Nữ tỳ này sinh hạ một người con tên là Kanha. Vừa mới sinh, Kanha liền nói: "Này mẹ, hãy rửa cho con; này mẹ, hãy tăm cho con; này mẹ, hãy gội sạch đô bát tịnh này. Và con sẽ giúp ích cho m§." Này Ambattha, cũng như hiện nay người ta thấy ác quỷ thì gọi là "ác quy”thời ấy họ gọi ác quỷ là "kanha (đen đủi, xấu ácy\ Chúng nói như thế này: "Đứa trẻ này, vừa mới được sanh đã nói, một kanha vừa mới được sanh, một ác quỷ vừa mới được sanh." Này Ambattha, từ đó trở di, chữ Kanhāyana được biêt đến. Và Kanha là Tổ phụ của dòng họ Kanhāyana. Này Ambattha, nếu theo phụ mẫu hệ của ngươi ve quá khứ, thời dòng họ Thích-ca là thầy của dòng họ ngươi, và ngươi là con cháu một nữ tỳ của dòng họ Thích-ca. 268. Khi Thế Tôn nói vậy, những thanh niên nói với Thế Tôn: Này Gotama,

chớ có phỉ báng quá đáng thanh niên Ambattha là con cháu một nữ tỳ. Này Gotama, thanh niên Ambattha sinh vào quý tộc, thanh niên Ambattha thuộc con nhà danh giá, thanh niên Ambattha là bậc đa văn, thanh niên Ambattha là nhà híing biện giỏi, thanh niên Ambattha là nhà bác học, thanh niên Ambattha có thê biện luận với Tôn giả Gotama vê vân đê này. 269. Thế Tôn liền nói với những thanh niên ấy: —Nếu những thanh niên các ngươi nghĩ: "Thanh niên Ambattha không được sanh vào quý tộc, thanh niên Ambattha không thuộc con nhà danh giá, thanh niên Ambattha không phải là bậc đa văn, thanh niên Ambattha không phải là nhà hùng biện giỏi, thanh niên Ambattha không phải là nhà bác học, thanh niên Ambattha không the biện luận với Tôn giả Gotama ve van đe này", thời thanh niên Ambattha hãy đứng ra một bên và để các thanh niên biện luận với Ta về

Vấn đề này. Nếu các ngươi nghĩ: “Thanh niên Ambattha được sanh vào quý tộc, thanh niên Ambattha thuộc con nhà danh giá, thanh niên Ambattha là bậc đa văn, thanh niên Ambattha là nhà hùng biện giỏi, thanh niên Ambattha là nhà bác học, thanh niên Ambattha có thể biện luận với Tôn giả Gotama về vấn đề này", thời các nẹươi hãy đứng ra một bên và để thanh niên Ambattha biện luận với Ta về van đe này. -Này Gotama, thanh niên Ambattha được sanh vào quý tộc, thanh niên Ambattha thuộc con nhà danh giá, thanh niên Ambattha là bậc đa văn, thanh niên Ambattha là nhà hùng biện giỏi, thanh niên Ambattha là nhà bác học, thanh nienAmbattha có thê biện luận với Tôn giả Gotama vê vân đê này. Chúng toi sẽ đứng im lặng, thanh nienAmbattha sẽ cùng với Tôn giả Gotama biện luận ve vấn đe này. 270. Thế Tôn liền nói với thanh niên Ambattha: -Này Ambattha, câu hỏi hợp lý này được đem ra hỏi ngươi, dầu không muốn, ngươi cũng phải trả lời. Nếu ngươi không trả lời, hoặc trả lời tránh qua một vấn đề khác, hoặc giữ im lặng, hoặc bỏ đi, thời ngay tại chỗ, đầu ngươi sẽ bi bể ra làm bảy mảnh. Này Ambattha, ngươi nghĩ thê nào, ngươi có nghe các Bà-la-môn Trưởng lão, Tôn túc, Giáo sư và Tổ sư nói đến nguồn gốc của dòng họ Kanhāyana không? Ai là Tổ phụ của dòng họ Kanhāyana? Nghe nói vậy, thanh niên Ambattha giữ im lặng. Lần thứ hai, Thế Tôn nói với thanh niên Ambattha: Này Ambattha, nhà ngươi nghĩ thê nào, ngươi có nghe... nguồn góc của dòng họ Kanhāyana không? Ai là Tổ phụ của dòng họ Kanhāyana? Lần thứ hai, thanh niên Ambattha giữ im lặng. Thế Tôn lại nói với thanh niên Ambattha: -Ambattha, nay ngươi phải trả lời, nay không phải thời ngươi giữ im lặng nữa. Này Ambattha, ai được Như Lai hỏi đen lan thứ ba một câu hỏi hợp lý mà không trả lời, thời đầu của người ấy sẽ bị bể ra làm bảy mảnh tại chỗ. 271. Lúc bấy giờ. thần da-xoa Vajirapāni đang cầm một chùy sắt to lớn, cháy đỏ, sáng chói đứng trên đau của thanh niên Ambattha với ý định: "Nếu The Tôn hỏi đến lần thứ ba một câu hỏi hợp lý mà thanh niên Ambattha không trả lời, thời ta sẽ đánh bể đầu nó ra làm bảy manh?9 Chỉ có Thế Tôn và thanh niên Ambattha mới thây thân dạ-xoa Vajirapāni. 272. Thanh niên Ambattha thấy vị thần ấy liền sợ hãi, hoảng hốt, lông tóc dựng ngược, chỉ tìm sự che chở nơi Thế Tôn, chỉ tìm sự ẩn náu nơi Thế Tôn, chỉ tìm sự nương tựa nơi Thế Tôn, liền cúi rạp mình xuống và bạch Thế Tôn: Tôn giả Gotama đã nói gì? Mong Tôn giả Gotama nói lại cho. Ambattha, ngươi nghĩ thế nào, nguôi có nghe các vị Bà-la-môn

Trưởng lão, Tôn túc, Giáo sư và Tô sư nói đên nguồn gốc của dòng họ Kanhāyana không? Ai là To phụ của dòng họ Kanhāyana?

3.KINHAMBATTHA 67

-Tôn giả Gotama, con đã có nghe, đúng như Tôn giả Gotama đã nói. Chính từ đó là nguồn gốc của dòng họ Kanhāyana, vị ấy là Tổ phụ của dòng họ Kanhāyana. 273. Khi nghe nói vậy, các thanh niên liền la hét lớn: Người ta nói thanh niên Ambattha là tiện sanh, người ta nói thanh niên Ambattha là con dòng họ không quý phái, người ta nói thanh niên Ambattha là con cháu một nữ tỳ của dòng họ Thích-ca, người ta nói dòng họ Thích-ca là chủ của thanh niên Ambattha. N^ười ta nói Sa-môn Gotama chỉ nói lời đúng pháp, chúng tôi đã không nghĩ là can phải phản đối. 274. Lúc bấy giờ, Thế Tôn nghĩ rằng: "Các thanh niên đã phỉ báng quá đáng thanh niên Ambattha là con cháu một nữ tỳ rồi? nay Ta hãy giải tỏa cho Ambattha.^, Rồi Thế Tôn nói với các thanh niên: —Các thanh niên, các ngươi chớ có phỉ báng quá đáng thanh niên Ambattha là con cháu một nữ tỳ. Kanha ấy trở thành một tu sĩ vĩ đại. Vị này đi về miền Nam, học các chú thuật Phạm thiên rồi về yết kiến Vua Okkâka và yêu cầu gả Công chúa Khuddarūpī5 cho mình. Vua Okkāka vừa giận, vừa tức, mắng rằng: "Nguôi là ai, con đứa nữ tỳ của ta mà dám xin cưới con gái Khuddarūpī của ta”và vua liên lap tên vào cung, nhưng vua không thê băn tên di, cũng không thê cát mũi tên xuông. Lúc bấy giờ, các thanh niên thi giả, các đại thần và tùy tùng đến thưa với ẩn sĩ Kanha: "Dại đức, hãy để cho vua an toàn! Đại đức, hãy để cho vua được an toàn!" “Nhà vua sẽ được an toàn, và nêu nhà vua băn mũi tên xuống dát, thời toàn thể quốc độ nhà vua sẽ bị hạn, khô hEo.” "Bại dức, hãy để cho vua được an toàn! Hãy để cho quốc độ được an toàn!” "Nhà vua sẽ được an toàn, quôc độ sẽ được an toàn. Nhưng nêu nhà vua băn tên lên trời, thời toàn thể quốc độ sẽ không mưa trong bảy năm.,^ "Bại đức, hãy để cho nhà vua được an toàn! Hãy để cho quốc độ được an toàn! Và hãy để cho trời mưa!59 "Nhà vua sẽ được an toàn, quốc độ sẽ được an toàn và trời sẽ mưa. Nhưng vua hãy nhắm cây cung đến phía thái tử, một sợi lông của thái tử cũng sẽ được an toàn." Lúc bấy giờ, các thi giả trẻ tuổi, các đại thần nói với Vua Okkâka: “Vua Okkâka hãy nhắm cây cung đến phía thái tử, một sợi lông của thái tử sẽ được an toAn!" Vua Okkâka nhắm cây cung đến phía thái tử và một sợi lông của thái tử cũng được an toàn. Vua Okkâka hoảng sợ? khiếp đảm sự trừng phạt, thuận cho gả con gái Khuddarūpī. Này các thanh niên, chớ có phỉ báng thanh niên

5 Cũng còn gọi là Maddarūpī.

Ambattha một cách quá đáng là con cháu của một nữ ty, vì Kanha là một vị ẩn sĩ VI đại. 275. Lúc bấy giờ, Như Lai nói với thanh niên Ambattha: Ambattha, nhà ngươi nghĩ thế nào, một thanh niên Sát-đế-lỵ cưới một thiếu nữ Bà-la-môn, do sự sum họp ấy, một người con trai được sinh ra, một người sanh từ một thanh niên Sát-đế-lỵ và một thiếu nữ Bà-la-môn có thể thọ lãnh chỗ ngồi hay nước giữa những người Bà-la-môn không? -Tôn giả Gotama, có thể thọ lãnh. -Và những người Bà-la-môn có mời người ây dự tiệc

cúng cho người chét, hay dùng món ăn cúng dường, hay đồ ăn cúng cho thiên thần, hay đồ ăn gửi đến như một tặng phẩm không? Tôn giả Gotama, có mời.

-Và những người Bà-la-môn có dạy các chú thuật hay không? -Tôn giả Gotama, có dạy. Có đóng cửa giữa người ây với những người đàn bà của chúng hay mở cửa?

-Tôn giả Gotama, mở cửa. -Và những người Sát-đê-lỵ có quán đảnh cho người ây đê thành một Sát-đế-lỵ không? Tôn giả Gotama, thưa không. -Tại sao không? - Vì nó không được sinh [là Sát-đế-lỵ] từ mẫu hệ. 276. - Ambattha, nhà ngươi nghĩ thế nào, ở đây, một thanh niên Bà-la-môn cưới một thiếu nữ Sát-đế-lỵ, do sự sum họp này, một người con trai được sanh ra, một người sanh từ một thanh niên Bà-la-môn và một thiểu nữ Sát-đế-lỵ có thể thọ lãnh chỗ ngồi hay nước giữa những Bà-la-môn hay không? -Tôn giả Gotama, có thể thọ lãnh. -Và những người Bà-la-môn có mời người ây dự tiệc cúnệ cho người chét, hay dùng các món ăn cúng dường, hay đô ăn cúng cho thiên thân, hay đồ ăn gửi đến như một tặng phẩm không? -Tôn giả Gotama, có mời. -Và những người Bà-la-môn có dạy người ây các chú thuật không? -Tôn giả Gotama, có dạy. Có đóng cửa giữa người ây với những người đàn bà của chúng hay mở cửa?

-Tôn giả Gotama, mở cửa.

-Và những người Sát-đế-lỵ có làm lễ quán đảnh cho người ấy để thành một

Sát-đế-lỵ không?

-Tôn giả Gotama, thưa không.

-Tại sao vậy?

3. KINH AMBATTHA 69

-Tôn giả Gotama, vì không được sinh [là Sát-đế-lỵ] từ phụ hệ. Này Ambattha, nếu so sánh đàn bà với đàn bà, đàn ông với đàn ông thì giai cấp Sát-đế-lỵ là ưu, Bà-la-môn là liệt. Này Ambattha, nhà ngươi nệhĩ thế nào, ở đây, giả sử do một nguyên nhân gì những người Bà-la-môn cạo đau một người Bà-la-môn5 đánh người ấy với một bị tro, tẩn xuất người ấy ra khỏi nước hay thành phố, người ấy có được thọ lãnh chỗ ngồi và nước giữa những người Bà-la-môn không? -Tôn giả, không được. • . • r • r -Và những người Bà-la-môn có mời người ây dự tiệc Cling cho người chét, dùng các món ăn cúng dường, hay đồ ăn cúng cho thiên thân, hay đồ ăn gửi như một tặng phàm không? -Tôn giả Gotama, không có mời. -Và những người Bà-la-môn có dạy người ấy các chú thuật không? -Tôn giả Gotama, không dạy. —Có đóng cửa giữa người ấy với những người đàn bà của chúng hay mở cửa? -Tôn giả Gotama, đóng cửa. Ambattha, nhà nẹươi nghĩ thế nào, ở đây, giả sử do một nguyên nhân gi, những nguồi Sát-đê-lỵ cạo đâu một người Sát đế lỵ, đánh người ấy với một bị tro, tân xuất người ây ra khỏi nước hay thành phố, người ấy có được thọ lãnh chỗ ngồi và nước uống giữa những người Bà-la-môn không? -Tôn giả Gotama, được thọ lãnh. -Và những người Bà-la-môn có mời người ây dự tiệc cúng cho người chét, hay dùng những món ăn cúng dường, hay đồ ăn cúng cho thiên thần, hay đồ ăn gửi đến như những tặng phẩm không? —Tôn giả Gotama, có mời. -Và những người Bà-la-môn có dạy người ấy các chú thuật không? -Tôn giả Gotama, có dạy. -Có đóng cửa giữa người ây với những người đàn bà của chúng hay mở cửa? -Tôn giả

Gotama, mở cửa. 277. Này Ambattha, đên như vậy là sự đọa lạc tột cùng của người Sát- đế-lỵ? đã bị những người Sát-đế-lỵ cạo đầu, đánh người ấy với một bị tro, tẩn xuất người ấy ra khỏi nước hay thành phố. Như vậy, này Ambattha, khi người Sát-đế-lỵ bị đọa lạc tột cùng, các Sát-đê-lỵ vẫn giữ phần ưu thắng và các Bà-la- môn vẫn ở địa vi hạ liệt. Này Ambattha, bài kệ này do Phạm thiên Sanañkumāra thuyết:6 Đối với chúng sanh tin tưởng ở giai cấp, Sát-đế-lỵ chiếm địa vi tối thắng ở nhân gian.

6 Đây là một bài kệ rất ý nghĩa. Xem D. III. 98; M. L 358; s. L F53; II. 284.

Những vị nào giới hạnh và trí tuệ đầy đủ, Vị này chiếm địa vi tối thắng giữa người và chư thiên. Này Ambattha, Ta chấp thuận bài kệ do Phạm thiên Sanañkumāra tụng đúng, không tụng sai; thuyết đúng, không thuyết sai; hữu ích, không vô ích. Thật vậy, này Ambattha, Ta cũng nói rằng: Đôi với chúng sanh tin tưởng ở giai cáp, Sát-đê-lỵ chiêm địa vị tôi thăng ở nhân gian. Những vị nào giới hạnh và trí tuệ đày đủ? Vị này chiêm địa vi tôi thăng giữa người và chư thiên. Tụng phẩm II 278. Tôn giả Gotama, nghĩa chữ giới hạnh trong bài kệ ấy là gì? Nghĩa chữ trí tuệ trong bài kệ ấy là gì? Này Ambattha, một vi đã thành tựu Vô thượng trí đức không có luận nghị đên sự thọ sanh, không có luận nghị đên giai cáp hay không có luận nghị đên ngã mạn với lời nói: "Nguôi bằng ta hay ngươi không bằng ta." Này Ambattha, chỗ nào nói đến cưới hỏi, đưa rước dâu, hay cả hai, chỗ đó mới có luận nghị đến sự thọ sanh, luận nghị đến giai cấp hay luận nghị đến ngã mạn với lời nói: "Ngươi bằng ta hay không bằng ta.” Này Ambattha, những ai còn chập trước lý thuyêt thọ sanh, còn chập trước lý thuyết giai cấp, còn chấp trước lý thuyết kiêu mạn, hoặc còn chấp trước cưới hỏi, đưa rước dâu, những người ấy còn rất xa sự thành tựu Vô thượng trí đức. Này Ambattha, không chấp trước lý thuyết thọ sanh, không chấp trước lý thuyết giai cấp, không chấp trước lý thuyết kiêu mạn, không chấp trước cưới hỏi, đưa rước dâu, người ấy tức chứng ngộ Vô thượng trí đức. 279. - Tôn giả Gotama, thế nào là giới hạnh trong bài kệ ấy? Thế nào là trí tuệ trong bài kệ ấy? ở đây, nayAmbattha, Như Lai xuất hiện là bậc A-la-hán, Chánh Biến Tri, Minh Hạnh Túc, Thiện Thệ, Thế Gian Giải, Vô Thượng Si, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhơn Sư, Phật, Thế Tôn. Ngài sau khi tự chứng ngộ vơi thượng trí thế giới này với Thiên giới, Ma giới, Phạm thiên giới, gồm cả thế giới này với Sa-môn, Bà-la-môn? thiên, nhơn, lại tuyên thuyết điều đã chứng ngộ. Ngài thuyết pháp sơ thiện, trung thiện, hậu thiện, đầy đủ văn nghĩa, truyền dạy Phạm hạnh hoàn toàn đầy đủ thanh tịnh. Người gia trưởng, hay con vi gia trưởng, hay một người sanh ở giai cấp [hạ tiện] nào nghe pháp ấy. Sau khi nghe pháp, người ấy sanh lòng tín ngưỡng Như Lai. Khi có lòng tín ngưỡng ấy, vị này suy nghĩ... (xem Kinh Sa-môn quả, đoạn 190-249, tới câu: "Không có đời sống nào khác nữa^, chỉ khác danh từ xưng hô và câu kết từng đoạn. Như này, câu kết là: "Nhu vậy, này Ambattha, là vị Tỷ- kheo thành tựu giới h@nh.")

Này Ambattha, như vậy gọi là Tỷ-kheo thành tựu trí tuệ, thành tựu giới hạnh, thành tựu giới hạnh và trí tuệ. Này Ambattha, không có sự thành tựu trí đức nào khác siêu việt hơn, cao thượng hơn sự thành tựu trí đức này. 280. Này Ambattha, có bôn nguyên nhân đưa đên that bại cho sự thành tựu Vô thượng trí đức này. Thế nào là bốn? Này Ambattha, ở đây có Sa-môn hay Bà-la-môn chưa thấu đạt sự thành tựu Vô thượng trí đức này5 lại mang dụng cụ của nhà đạo si, đi vào rừng sâu và nguyện: "Ta chỉ ăn trái cây rụng mà s6ng.” Nhất định người này chỉ xứng đáng là thi giả của vị đã thành tựu trí đức. Này Ambattha, đó là nguyên nhân thứ nhất đưa đến thất bại cho sự thành tựu Vô thượng trí đức này. Lại nữa, này Ambattha, ở đây có vị Sa-môn hay Bà-la-môn chưa thấu đạt sự thành tựu Vô thượng trí đức này, và chưa thâu đạt pháp ăn trái cây rụng để sống, lại mang theo cuôc và giỏ đi vào rừng sâu và nguyện: "Ta chỉ ăn củ? rê và trái cây để s6ng.” Nhất định người này chỉ xứng đáng là thị giả của vi đã thành tựu trí đức. Này Ambattha9 đó là nguyên nhân thứ hai đưa đến thất bại cho sự thành tựu Vô thượng trí đức này. Lại nữa, này Ambattha, ở đây có Sa-môn hay Bà-la-môn chưa thâu đạt sự thành tựu Vô thượng trí đức này, chưa thấu đạt pháp ăn trái cây để sống và chưa thấu đạt pháp ăn củ? rễ và trái cây để sống, lại nhen lửa tại cuối làng hay sống thờ lửa. Nhát định người này chỉ xứng đáng là thị gi của vị đã thành tựu trí đức. Này Ambattha, đó là nguyên nhân thứ ba đưa đên thát bại cho sự thành tựu Vô thượng trí đức này. Lại nữa, này Ambattha, ở đây có Sa-môn hay Bà-la-môn chưa thấu đạt sự thành tựu Vô thượng trí đức này, chưa thấu đạt được pháp ăn trái cây rụng để sống, chưa thấu đạt pháp ăn củ, rễ và trái cây để sống, chưa thấu đạt pháp tôn thờ lửa, lại xây dựng một ngôi nhà có bốn cửa tại ngã tư đường, sống và nguyện: "Từ bốn phương nêu có vị Sa-môn hay Bà-la-môn nào lại thì ta sẽ cúng dường tùy theo khả năng, tùy theo sức lực của ta.” Nhát định người này chỉ xứng đáng là thị ệiầ của vi đã thành tựu trí đức. Này Ambattha, đó là nguyên nhân thứ tư đưa đen thất bại cho sự thành tựu Vô thượng trí đức này. Này Ambattha, đó là bôn nguyên nhân đưa đên thát bại cho sự thành tựu Vô thượng trí đức này. 281. Này Ambattha, ngươi nghĩ thế nào, ngươi và thầy ngươi có được xem là đã thành tựu Vô thượng trí đức7 này không? - Bạch không, Tôn giả Gotama. Con và thầy con là gì5 Tôn giả Gotama, để có thể so sánh với sự thành tựu Vô thượng trí đức. Tôn giả Gotama, con và thầy con còn rất xa sự thành tựu Vô thượng trí đức. Này Ambattha, ngươi nghĩ thế nào, tuy ngươi và thầy ngươi chưa thấu đạt sự thành tựu Vô thượng trí đức này, nhà ngươi có đem theo dụng cụ của

7 Sandissasi sācariyako. Xem MPS. 6, 7, 8, 9, 24, 25.

nhà đạo sĩ, đi vào rừng sâu và nguyện: "Ta và thầy ta chỉ ăn trái cây rụng mà s6ng” không? —Bạch không, Tôn giả Gotama. Này Ambattha, ngươi nghĩ thế nào, tuy nguôi và thầy ngươi chưa thấu đạt sự thành tựu Vô thượng trí đức này, chưa thâu đạt pháp ăn trái cây rụng để sống, ngươi có mang theo cuốc và giỏ đi vào rừng sâu và nguyện: "Ta và thầy ta chỉ ăn củ, rễ và trái cây để s6ng” không? Bạch không, Tôn giả Gotama. Này Ambattha, ngươi nghĩ thế nào, tuy ngươi và thầy ngươi chưa thấu đạt sự thành tựu Vô thượng trí đức này, chưa thấu đạt pháp ăn trái cây rụng để sống, chưa thấu đạt

pháp ăn củ? rễ và trái cây để sống, ngươi có nhen lửa tại cuối làng hay cuối xóm và sống thờ lửa với thầy ngươi không? Bạch không, Tôn giả Gotama. Này Ambattha, ngươi nghĩ thế nào, tuy ngươi và thầy ngươi chưa thấu đạt sự thành tựu Vô thượng trí đức này, chưa thâu đạt pháp ăn trái cây rụng đê sống, chưa thấu đạt pháp ăn củ, rễ và trái cây để sống, và chưa thấu đạt sự thờ lửa, ngươi và thầy ngươi có xây dựng một ngôi nhà có bon cửa tại ngã tư đường với lời nguyện: "Từ bốn phương, nếu có vị Sa-môn hay Bà-la-mồn nào lại thì ta sẽ cúng dường tùy theo khả năng, tùy theo sức lực của ta" không? Bạch không, Tôn giả Gotama.

282. Này Ambattha, như vậy ngươi và thầy ngươi còn khiếm khuyết sự thành tựu Vô thượng trí đức này, còn khiếm khuyết bốn nguyên nhân đưa đến thất bại cho sự thành tựu Vô thượng trí đức. Này Ambattha, the mà những lời này lại do thay của ngươi, Bà-la-môn Pokkharasāti, thốt ra: "Những hạng Sa-môn giả hiệu, đau trọc, đê tiện, đen đủi, sanh từ nơi chân bà con ta, là ai mà có thể đàm luận với những Bà-la-môn tinh thong ba tập Vệ-đà.,^ Một vị tự mình chưa thành tựu được những pháp đưa đến sự thất bại [cho những pháp cao thượng hơn], này Ambattha, ngươi xem thầy của ngươi, Bà-la-môn Pokkharasāti, đã lỗi lầm như thế nào? 283. Này Ambattha, Bà-la-môn Pokkharasāti hưởng thọ sự cung cấp của Vua Pasenadi nước Kosala. Vua Pasenadi nước Kosala cũng không cho phép thầy ngươi diện kiến, nếu vua hội nghi với thầy ngươi thời chỉ nói với thầy ngươi ngang qua một tấm màn. Này Ambattha, tại sao Vua Pasenadi nước Kosala lại không cho phép thày ngươi diện kiến, người mà vua cung cấp thực phẩm thuần tinh chơn chánh? Này Ambattha, ngươi xem thầy của ngươi, Bà-la-môn Pokkharasāti, đã lỗi lầm như thế nào? 284. Này Ambattha, ngươi nghĩ thê nào, như Vua Pasenadi nước Kosala hoặc ngồi trên cổ voi, hoặc ngồi trên lưng ngựa, hoặc đứng trên tấm thảm xe cùng các vị đại thần hay vương tử luận bàn quốc sự. Nếu vua rời khỏi chỗ ấy hay đứng qua bên, một người Thủ-đà hay đày tớ của một người Thủ-đà đến,

người này cũng đứng tại chô ây5 cũng luận bàn quôc sự và nói: "Vua Pasenadi nước Kosala đã nói như vậy. Vua Pasenadi nước Kosala đã nói như vay." Dầu người ấy nói như lời nói của vua, luận bàn như lời luận bàn của vua, người ấy có thể là vua hay là vị phó vương không? -Không thể được, Tôn giả Gotama. 285. - Này Ambattha, nhà ngươi cũng vậy. Thuở xưa, những vị ẩn sĩ giữa các Bà-la-môn9 những tác ẹiả các chú thuật, những nhà tụng tán các chú thuật đã hát, đã nói lên, đã sưu tâm nhữnẹ Thánh cú mà nay những Bà-la-môn hiện tại cũng hát lên, nói lên, đọc lên giông như các vị trước đã làm. Những vị ân sĩ ấy tên là Atthaka (A-sá-ca), Vãmaka (Bà-ma), Vâmadeva (Bà-ma-đề-bà), Vessāmittā (Tỳ-bà-thẩm-sá), Yamataggi (Gia-bà-đề-già)? Añgirasa (Ương-kỳ- la), Bhāradvāja (Bạt-la-đà-thẩm-xa)5 Vāsettha (Bà-ma-sá), Kassapa (Ca-diếp), Bhagu (Bà-cửu). Dầu ngươi có thể nói: "Ta, cùng với thầy của ta, học thuộc lòng những chú thuật của các vị ấy", chỉ với điêu kiện này, ngươi có thể được xem là một vị ẩn sĩ hay đã chứng địa vi của một ẩn sĩ không? Việc này không thể có được.

286. Ambattha, ngươi nghĩ thế nào, ngươi có được nghe những vị Bà-la- môn Trưởng lão, Tôn túc, những vị Giáo sư và Tổ sư nói đến không? Thuở xua, những vị ẩn sĩ giữa các Bà-la-môn, những tác giả của chú thuật, những nhà tụng tán các chú thuật đã hát, đã nói lên, đã sưu tầm những Thánh cú mà nay những Bà-la-môn cũng hát lên, nói lên, đọc lên giống như các vị trước đã làm. Những vi ẩn sĩ ấy tên là Atthaka, Vāmaka, Vāmadeva, Vessāmittā, Yamataggi, Añgirasa, Bhāradvāja, Vāsettha, Kassapa, Bhagu. Những vị ấy có kheo tăm, kheo chải chuot, tóc va rau kheo sưa soạn, trang diêm vơi vong hoa và ngọc, mặc toàn đồ trắng, tận hưởng và tham đắm năm món dục lạc như ngươi và thầy của ngươi hiện nay không? Không có vậy, Tôn giả Gotama. Các vị ẩn sĩ ấy có dùng cơm nấu từ gạo trắng thượng hạng mà các hạt đen được gạn bỏ ra, dùng các món canh, các món đo ăn nhiều loại như ngươi và thầy ngươi hiện nay không? —Không có vậy, Tôn giả Gotama. Hay các vi ấy được những thiếu nữ có đường eo và thắt lưng có ren tua hầu hạ như ngươi và thầy ngươi hiện nay không? Không có vậy, Tôn giả Gotama. Hay những vi ấy đi trên những xe do những con ngựa cái có đuôi được bện và dùng những cây roi và gậy dài như ngươi và thây ngươi hiện nay không? Không có vậy, Tôn giả Gotama. - Hay những vị ấy sống được che chở trong những thành lũy có những chiến hào bao bọc, có những cửa thành hạ xuống, có những chiến sĩ mang gươm dài hộ vệ như ngươi và thầy ngươi hiện nay không?

Không có vậy, Tôn giả Gotama. Như vậy, này Ambattha, ngươi và thầy ngươi không phải là ẩn sĩ, không sống đời sống của nhà ẩn sĩ. Này Ambattha, nếu có gì nghi ngờ, có gì phân vân ve Ta, hãy hỏi Ta va Ta sẽ tra lơi. 287. Lúc bấy giờ, Thế Tôn ra khỏi tinh xá và bắt đầu đi kinh hành. Thanh niên Ambattha đi theo sau Thế Tôn đang đi kinh hành và tìm đếm ba mươi hai tướng tốt của vị Đại nhân, nghi hoặc sanh, do dự sanh, chưa được thỏa mãn, chưa được hài lòng, tức là tướng mã âm tàng và tướng lưỡi rộng dài. 288. Lúc bấy giờ, Thế Tôn nghi rằng: "Thanh niên Ambattha này thấy ở nơi Ta ệần đủ ba mươi hai tướng tót của vị Đại nhân, trừ hai tướng. Đối với hai tướng tót này của vị Đại nhân, nghi hoặc sanh, do dự sanh, chưa được thỏa mãn, chưa được hài lòng, tức là tướng mã âm tàng và tướng lưỡi rộng dAi." Thế Tôn liền dùng thần thông khiến thanh niên Ambattha thấy tướng mã am tang cua The Ton. Va The Ton le lưỡi rơ đên, liêm đên hai lô tai; rờ đên, liếm đến hai lỗ mũi và dùng lưỡi che khắp cả vầng trán. Lúc bấy giờ, thanh niên Ambattha liền nghĩ rằng: "Sa-môn Gotama đầy đủ ba mươi hai tướng tốt của vi Đại nhân, không phải không đầy diỉ", và nói với Thế Tôn: -Tôn giả Gotama, nay chúng tôi xin di, chúng tôi rất bận, có nhiều việc cần phải làm. Này Ambattha, hãy làm những gì ngươi nghĩ là phải thời. Rồi thanh niên Ambattha leo lên xe do ngựa cái kéo và ra đi. 289. Lúc bấy giờ, Bà-la-môn Pokkharasāti ra khỏi Ukkatthā với một đại chiiĩig Bà-la-môn? ngồi tại hoa viên của mình và chờ đợi thanh niên Ambattha. Khi ây, thanh niên Ambattha đi đên hoa viên, đi xe cho đên chô còn đi xe được. roi xuông xe đi bộ đên tại chô Bà-la-môn Pokkharasāti dang ngôi. Đên xong, thanh niên Ambattha đảnh lễ Bà-la-môn Pokkharasāti và ngoi xuống một bên. 290. Sau khi thanh niên Ambatthā ngôi xuông một bên, Bà-la-môn Pokkharasāti nói: Này Ambattha thân mên, ngươi đã thây Sa-môn Gotama chưa? Chúng con thấy Tôn giả Gotama rồi. -Này

Ambattha thân mến, có phải Tôn giả Gotama đúng với tin đồn đã truyền đi, chớ không phải khác? Tôn giả Gotama đúng với tin đồn đã truyền di, chớ không phải khác. Tôn giả Gotama là như vậy, chớ không phải khác. Tôn giả Gotama đầy đủ ba mươi hai tướng tốt của vị Đại nhân, chớ không phải thiêu. Này Ambattha thân mến, con có cùng với Tôn giả Gotama đàm luận không?

Con có đàm luận với Tôn giả Gotama.

-Này Ambattha thân mên, cuộc đàm luận ây như thê nào? Thanh niên Ambattha liền thuật cho Bà-la-môn Pokkharasāti rõ tất cả cuộc hội đàm với Tôn giả Gotama.

3.KINHAMBATTHA 75

291. Nghe nói như vậy, Bà-la-môn Pokkharasāti nói với thanh niên Ambattha: Hỡi ôi, ngươi thật là nhà học giả đốn mạt của chúng ta! Ngươi thật là nhà đa văn đốn mạt của chúng ta! Ngươi thật là nhà tinh thông ba quyển Vệ-đà đốn mạt của chúng ta! Người ta nói những ai có sự cư xử như vậy5 khi thân hoại mạng chung, sẽ phải sanh vào cõi ác, đọa xứ, địa ngục. Này Ambattha, ngươi càng công kích Tôn giả Gotama bao nhiêu, lại càng bị Tôn giả Gotama lật tẩy chúng ta bấy nhiêu. Hỡi ôi, ngươi thật là nhà học giả đốn mạt của chúng ta! Ngươi thật là nhà đa văn đốn mạt của chúng ta! Ngươi thật là nhà tinh thông ba quyển Vệ-đà đốn mạt của chúng ta! Người ta nói những ai có sự cư xử như vậy, khi thân hoại mạng chung, sẽ phải sanh vào cõi ác, đọa xứ, địa ngục. Bà-la-môn Pokkharasāti tức giận, bực bội, dùng chân đá thanh niênAmbattha bo lộn nhao roi lạp tức muôn đi đen gặp The Ton. 292. Khi ấy, những người Bà-la-môn này thưa với Bà-la-môn Pokkharasāti: "Hôm nay thì giờ đã quá trễ để đi thăm Sa-môn Gotama, ngày mai Tôn giả Pokkharasāti hãy đi thăm Sa-môn Gotama." Tuy vậy, Bà-la-môn Pokkharasāti vẫn cho làm các món ăn thượng vị5 loại cứng và loại mềm tại nhà riêng, chở trên các xe, và dưới ánh sáng của những ngọn đuốc từ Ukkatthā đi ra và đi đến khóm rưng Icchānañkala. Vị này đi xe cho đến chỗ còn đi xe được, rồi xuống xe đi bộ đến Thế Tôn; khi đi đen5 liền nói với Thế Tôn những lời hỏi thăm xã giao rồi ngồi xuống một bên. 293. Khi ngồi xuống một bên, Bà-la-môn Pokkharasāti nói với Thế Tôn: -Tôn giả Gotama, đệ tử của chúng tôi, thanh niên Ambattha có đến đây không? Này Bà-la-môn? đệ tử ngươi, thanh niên Ambattha có đến đây.

-Tôn giả Gotama, Ngài có cùng với thanh niên Ambattha đàm luận không? Này Bà-la-môn5 Ta có đàm luận với thanh niên Ambattha.

-Tôn giả Gotama, cuộc đàm luận của Ngài với thanh niên Ambattha như thế nào? Cuộc đàm luận với thanh niên Ambattha như thế nào, Thế Tôn kể lại tất cả cho Bà-la-môn Pokkharasāti. Nghe nói vạy, Bà-la-môn nói với Thế Tôn: -Tôn giả Gotama, thanh niên Ambattha thật là ngu si! Tôn giả Gotama, hãy tha thứ cho thanh niên Ambattha! Này Bà-la-môn? càu cho thanh niên Ambattha được hạnh phúc.

294. Lúc bấy giờ, Bà-la-môn Pokkharasāti tìm đếm ba mươi hai tướng tốt của bậc Đại nhân trên thân Thế Ton. Bà-la-môn thấy gần đủ ba mươi hai tướng tốt của bậc Đại nhân trên thân Thế Tôn, trừ hai tướng. Đối với hai tướng tốt này của bậc Đại nhân, nghi hoặc sanh, do dự sanh, chưa được thỏa mãn, chưa được hài lòng, tức là tướng mã

âm tàng và tướng lưỡi rộng dài. 295. Lúc bấy giờ Thế Tôn nghĩ rằng: 6tBà-la-môn Pokkharasāti thấy gần đủ ba mươi hai tướng tốt của bậc Đại nhân ở nơi Ta, trừ hai tướng. Đối với hai tướng tốt này của bậc Đại nhân, nghi hoặc sanh, do dự sanh, chưa được thỏa

mãn? chưa được hài lòng, tức là tướng mã âm tàng và tướng lưỡi rộng dai." Thế Tôn liền dùng thần thong khiến Bà-la-môn Pokkharasāti thấy tướng mã âm tang cua The Ton. Va The Ton le lưỡi rơ đen, liêm đen hai lo tai; rơ đen, liêm đến hai lỗ mũi, và dùng lưỡi che khắp cả vầng trán. 296. Lúc bấy giờ, Bà-la-môn Pokkharasāti nghĩ rằng: uSa-môn Gotama có đầy đủ ba mươi hai tướng tốt của bậc Đại nhân, không phải không đầy đủ", liền • FTĪ1 Ẩ FT1 f\ nói vơi The Ton: Hôm nay xin mời Tôn giả Gotama cùng chúng Tỷ-kheo đến dùng cơm với con. Thế Tôn nhận lời với sự im lặng. 297. Khi Bà-la-môn Pokkharasāti được biết Thế Tôn đã nhận lời liền báo thì giờ cho Thế Tôn: -Tôn giả Gotama, cơm đã sẵn sàng. Khi ấy, Thế Tôn buổi sáng đắp y, đem theo y bát, và cùnẸ với chúng Tỷ- kheo đi đến cư xá của Bà-la-môn Pokkharasāti; khi đi đến, liên ngồi trên chỗ soạn sẵn. Bà-la-môn Pokkharasāti tự tay làm cho Thế Tôn thỏa mãn với những món ăn thượng vi. loại cứng và loại mềm, còn các thanh niên Bà-la-môn thì tiếp đại chúng Tỷ-kheo. Lúc bay giờ, Bà-la-môn Pokkharasāti, sau khi biết The Tôn dùng cơm đã xong, đã rửa tay và bát, liền lây một ghế ngồi thấp khác và ngồi xuống một bên. 298. Thế Tôn liền thứ lớp ệiảng pháp cho Bà-la-môn Pokkharasāti đang ngồi một bên nghe, thuyết về bo thí, thuyết về trì giới, thuyết về các cõi trời, trình bày sự nguy hiêm, sự hạ liệt, sự nhiêm ô của dục lạc và sự lợi ích của xuất ly. Khi Thế Tôn biết tâm của Bà-la-môn Pokkharasāti đã sẵn sàng, đã nhu thuận, không còn chướng ngại, được phấn khởi, được tín thành, liễn thuyết pháp mà chư Phật đã chứng ngộ, tức là Khổ, Tập, Diệt, Đạo. Cũng như tấm vải thuần bạch, được gột rửa các vết đen, sẽ rất dễ thấm màu nhuộm; cũng vậy, chính tại chỗ ngồi này, Pháp nhãn vô trần ly cấu khởi lên trong tâm Bà-la-môn Pokkharasāti: "Phàm pháp gì sanh khởi, pháp ấy sẽ bi hoại diet." 299. Khi ấy Bà-la-môn Pokkharasāti, thấy pháp, chứng pháp, ngộ pháp, thể nhập pháp, nghi ngờ tiêu trừ, do dự diệt tận, chứng được tự tín, không cần y cứ nơi người khác đối với pháp của đức Bổn sư. Bà-la-môn Pokkharasāti liền bạch Phật: Thật vi diệu thay, Tôn giả Gotama! Thật vi diệu thay, Tôn giả Gotama! Như người dựng đứng lại những gì bị quăng ngã xuống, phơi bày ra những gì bi che kín, chỉ đường cho người bị lạc hướng, đem đèn sáng vào trong bóng toi đe những ai có mắt có the thay sắc. Cũng vậy, Chánh pháp đã được Tôn giả Gotama dùng nhiều phương tiện trình bày, giải thích. Tôn giả Gotama, con, con của con, vợ của con, tùy tùng của con, bạn hữu của con, xin quy y Thế Tôn Gotama, quy y Pháp và quy y chúng Tẹ-kheo. Mong Tôn giả Gotama nhận con làm đệ tử cư sĩ, từ nay trở đi cho đến mạng chung, con xin trọn đời quy

ngưỡng. Khi nào Tôn giả Gotama đến thăm các gia đình cư sĩ khác ở Ukkatthā, mong Tôn giả Gotama cũng đến thăm các gia đình Pokkharasāti. Tại đây, các thanh nam hay thanh nữ Bà-la-môn sẽ đảnh lễ The Tôn Gotama, hoặc đứng dậy, hoặc mời chô ngôi,

hoặc mời nước, hoặc khiên tam hoan hy. Như vây chung sẽ hưởng hạnh phúc, lợi ích trong một thời gian lâu dài. -Này Bà-la-môn9 lời ngươi nói thật là chí thiện.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.